

MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
Podsekretarz Stanu
Tadeusz Nalewajk

RR-mdj-503-15/jp/2012 (9/19)

wg rozdzielnika
Stanisław Janiszewski

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazuje, w załączeniu, projekt Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2013/14; 2014/15; 2015/16 (KPWP). 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) (Dz. Urz. UE L 299 z 16.11.2007, str.1 z późn. zm.), oraz rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 917/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 797/2004 dotyczącego działań w dziedzinie pszczelarstwa (Dz. Urz. UE L 163 z 30.4.2004, str.83 z późn. zm.).

Program jest finansowany w 50% przez Państwo Członkowskie i w 50% ze środków Unii Europejskiej. Na realizację zadań w latach 2013/14–2015/16 przewiduje się łącznie prawie 26,5 mln EURO (uwzględniając 50% dotację z budżetu krajowego) – budżet programu na lata 2010/11–2012/13 (aktualnie realizowanego) to 15,1 mln EURO. Na tak istotny wzrost budżetu KPWP wpłynęło przede wszystkim zapotrzebowanie zgłaszane przez beneficjentów wsparcia w poprzednich latach oraz rozszerzenie grupy beneficjentów mogących się ubiegać o częściową refundację kosztów zakupu sprzętu pszczelarskiego.

Programy pszczelarskie są głównym narzędziem wsparcia dla pszczelarzy w walce z wrotażą odbudową liczności rodzin pszczeli oraz modernizacją gospodarstw pasiecznych. Instytucją wdrażającą Program w Polsce zgodnie z art.16 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 633, z późn. zm.) jest Agencja Rynku Rolnego.

Celem Programu jest poprawa warunków produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczeli w Polsce, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. Zasadnicze zmiany w stosunku do aktualnie realizowanego KPWP polegają głównie na umożliwieniu refundacji kosztów zakupu sprzętu pszczelarskiego większej grupie pszczelarzy. Wprowadzenie zmian jest poddyktowane dostosowaniem wsparcia do sytuacji panującej na rynku miodu.

Warszawa, 2013.03.13

Przedstawiając powyższe, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwraca się z uprzejmą prośbą o przesłanie ewentualnych uwag do projektu KPWP, również w wersji elektronicznej na adres: jacek.parszewski@minrol.gov.pl, w terminie do dnia 25 marca 2013 r. Brak odpowiedzi we wskazanym terminie zostanie przyjęty za równoznaczny z brakiem uwag do ww. projektu.

Z poważaniem,

PODSEKRETAŃ SZANU

Podpisz Nalewaj

Załącznik
Projekt Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2013/14; 2014/15; 2015/16.

Rozdziałnik:

1. Polski Związek Pszczelarzy,
ul. Świętokrzyska 20; 00-002 Warszawa;
2. Rostoczański Związek Pszczelarzy,
ul. Lwowska 50; 22-600 Tomaszów Lubelski;
3. Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych,
ul. Fromborska 14; 60-454 Poznań;
4. Stowarzyszenie Pszczelarzy Polskich „Polanka”,
Pszczela Wola 9, 23-109 Pszczela Wola;
5. Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach,
ul. Warszawska 6 lok. 209; 40-006 Katowice;
6. Świętokrzyski Związek Pszczelarzy w Kielcach,
ul. Zagórska 2; 25-336 Kielce;
7. Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Olsztynie,
ul. Kościuszkowski 14/2; 10-502 Olsztyn;
8. Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Lublinie,
ul. Hipoteeczna 3; 20-027 Lublin;
9. Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Poznaniu,
ul. Mickiewicza 33; 60-837 Poznań;
10. Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Gdańsku,
ul. Na Stoku 48; 80-874 Gdańsk;
11. Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Rzeszowie,
ul. 8 Marca 3; 35-065 Rzeszów;
12. Zrzeszenie Pszczelarzy „Apipol”,
ul. Komorowskiego 11A; 30-106 Kraków;

13. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt,
ul. Sokołowska 3, 01-142 Warszawa;
14. Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna,
ul. Al. Przysiaci 1, 00-565 Warszawa;
15. Krajowa Rada Izb Rolniczych,
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa;
16. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
ul. Solec 18/20, 00-410 Warszawa;
17. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
ul. Marszałkowska 84/92 lok. 119, 00-024 Warszawa;
18. Związek Zawodowy Rolnictwa „Samobrona”,
ul. Al. Jerozolimskie 11/19 lok. 14, 00-508 Warszawa.

Krajowy Program Wsparcia Paszczalnictwa w Polsce na lata 2013/14; 2014/15; 2015/16 (KPWP) *)

1. Analiza struktury sektora paszczalnictwa w Polsce

1.1. Rodziny pszczoły i pszczelarze

1.1.1. Liczba rodzin pszczeli

Na podstawie danych uzyskanych z Inspekcji Weterynaryjnej liczba rodzin pszczeli w Polsce, wg stanu na październik 2012 roku, wynosiła 1 280 693. W porównaniu do roku 2009 liczba pni pszczeli wzrosła o ponad 157 tysięcy (13,9%). Najwięcej rodzin pszczeli jest użytkowanych w województwach: lubelskim, warmińsko-mazurskim, podkarpackim, małopolskim i wielkopolskim (48,8% ogólnej liczby rodzin), a najmniej w podlaskim, lubuskim i łódzkim (12,6% ogólnej liczby rodzin). Najwięcej rodzin pszczeli (472 483) znajdowało się w pasiekach o wielkości od 21 do 50 uli, najmniej w pasiekach do 5 rodzin (26 813). W pasiekach najmniejszych, czyli nie przekraczających 20 uli, zarejestrowanych było 368 996 pni pszczeli. Najwięcej rodzin w tej kategorii pasiek znajdowało się w województwie małopolskim, podkarpackim, śląskim i lubelskim.

Średnia pasieka w kraju liczyła w 2012 roku 24,7 pni i na przestrzeni kilku ostatnich lat wartość ta nie zmieniła się istotnie.

Polska charakteryzuje się nierównomiernym naszczeniem. Zdłużnicowanie liczby rodzin pszczeli przypadających na 1 km² jest bardzo duże i zależy od regionu kraju. Najwięcej, bo prawie 7,5 rodzin pszczeli na 1 km² znajduje się w woj. małopolskim, najmniej (1,62) w woj. podlaskim. Regiony o najmniejszym naszczeniu (poniżej 3 uli) to: Podlasie, Polska centralna (woj. mazowieckie i łódzkie) oraz Pomorze. Charakterystyczny jest fakt, że naszczenie w południowo - wschodniej części Polski jest znacznie wyższe niż w innych regionach kraju. Odpowiednia liczba rodzin pszczeli w danym regionie jest warunkiem zachowania tzw. bioróżnorodności w naturze i pozwala na właściwe zapylanie upraw entomofilnych. Przeglądając na 1 km² powierzchni kraju w 2012 roku przypadało 4,1 rodzin pszczeli. Natomiast na 1 ha rzepaku i upraw sadowniczych przypadało średnio 1,1 (110/1 km²) pnia pszczeliego i występowało tu także bardzo duże regionalne zróżnicowanie. W tej sytuacji celowa staje się intensyfikacja produkcji pszczelnikowej oraz wspieranie rozwoju gospodarki wędrowniej.

1.1.2. Liczba rodzin pszczeli w pasiekach pszczelarzy zawodowych

W pasiekach zawodowych, czyli wg definicji przyjętej w rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 917/2004, liczących powyżej 150 pni, zarejestrowanych było 81 965 rodzin pszczeli z czego ponad 1/5 w pasiekach powyżej 300 uli. W stosunku do roku 2009 (59 754) liczba rodzin pszczeli będących w posiadaniu pszczelarzy zawodowych wzrosła o ponad 37%.

* KPWP przygotowane zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepływy sekwencyjne dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej organizacji rynku”) (Dz. Urz. UE L 269 z 16.11.2007, str. 1 z późn. zm.), oraz rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 917/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie szczególnych zasad wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2004 dotyczącego działań w dziedzinie pszczelnictwa (Dz. Urz. UE L 163 z 30.4.2004, str. 83 z późn. zm.).

Najwięcej pasiek pszczelarzy zawodowych zlokalizowanych było w województwach: warmińsko - mazurskim, dolnośląskim i lubelskim, najmniej w województwach: opolskim, podlaskim, śląskim i lubuskim. Średnia wielkość pasieki profesjonalnej wynosi 267 uli. Największe znajdowały się w woj. lubuskim (średnio prawie 466 uli), najmniej w łódzkim (ok. 190 pni). Pszczelarze zawodowi posiadają prawie 82 tys. rodzin pszczeli (6,4% ogólnej liczby). Najwięcej procentowy udział rodzin w pasiekach zawodowych w porównaniu do pozostałych był w województwach warmińsko-mazurskim (15%) i pomorskim (14,4%), najmniej natomiast w woj. śląskim (2,2%).

1.1.3. Liczba pszczelarzy

Według rejestrowanych przez powiatowych lekarzy weterynarii prowadzeniem pasiek w 2012 roku zajmowało się 51 778 osób. W porównaniu do roku 2009 (44 999 osób) liczba zarejestrowanych pszczelarzy zwiększyła się o 15%.

Najwięcej pszczelarzy jest w województwach: małopolskim i lubelskim, najmniej w podlaskim i pomorskim. 50 529 pszczelarzy posiadało 80 i mniej rodzin pszczeli z czego ok. 33 tys. prowadziło pasieki liczące do 20 pni. Największa liczba pszczelarzy (13 545) prowadziła pasieki posiadające od 21 do 50 rodzin pszczeli.

1.1.4. Liczba pszczelarzy zawodowych

W Polsce jest 307 pszczelarzy zawodowych, co stanowi 0,59% ich ogólnej liczby. W porównaniu do roku 2009 (237) liczba zarejestrowanych pszczelarzy zwiększyła się o 29,5%. W całym środowisku pszczelnikim jest to grupa najbardziej dynamicznie rozwijająca się zarówno liczebnie, jak i pod względem zwiększenia posiadania rodzin pszczeli.

1.2. Produkcja i sprzedaż miodu

1.2.1. Produkcja miodu

W 2012 roku produkcja miodu wyniosła ok. 17,2 tys. ton. W porównaniu do roku 2009 (ok. 16-17 tys. ton) zbiory miodu były na podobnym poziomie. Średnia zbiory miodu na poziomie kraju wyniosła 14,2 kg z jednej rodziny pszczeli. Największe wydajności miodu z jednej rodziny pszczeli, ok. 27,5 kg, uzyskano w województwie lubuskim. Najwięcej miodu wyprodukowano województwie lubelskim (ok. 2,2 tys. ton).

1.2.2. Sprzedaż bezpośrednia i do punktów skupu

W sprzedaży bezpośredniej ceny miodu są niższe od cen detalicznych, zaś istotnie wyższe od cen w punktach skupu. Dlatego też, podstawowym kanałem sprzedaży miodu, jest właśnie sprzedaż bezpośrednia i jeśli w latach wcześniejszych ok. 24% wyprodukowanego miodu trafiło do punktów skupu to w 2010 roku, wg danych GUS, już tylko ok. 16%. Dane, które zebrano w 2012 roku od pszczelarzy indywidualnych za pomocą elektronicznych ankiet (System Analizy Sektora Pszczelnictwa) potwierdzają wzrost (do 80%) udziału sprzedaży bezpośredniej. Istotnym, przy sprzedaży bezpośredniej miodu jest to, że gospodarstwo pasieczne buduje swój rynek zbytu przez wiele lat. Wysoka jakość produktu i marki gospodarstwa pasiecznego przyczyniają się do wzrostu zbytu. Prawidłowością jest również fakt, iż bez względu na formę sprzedaży najdroższe są miody wzdrosne i spadzowie ze spadzi iglastej, a najniższe rzepakowe i wielokwiatowe.

1.2.3. Eksport i import miodu

Polska podobnie jak inne kraje Unii Europejskiej jest importem miodu, a jego wysokość wynosi rocznie kilkanaście tysięcy ton. Import miodu wykazuje z roku na rok tendencję

rosnącą, podobnie jak jego eksport. W latach 2004 – 2009 przeciętnie wywożano z Polski kilbasę, podobnie jak jego eksport. W latach 2010 i 2011 już kilka tysięcy ton. Na przestrzeni lat nie zmienia się jednak relacja eksportu do importu, która charakteryzuje się dużym deficytem. Według wstępnych danych, w 2012 roku wyeksportowano z kraju ponad 6,4 tys. ton miodu zaś wolumen importu wyniósł prawie 14,2 tys. ton. W tym okresie najczęściej polskiego miodu sprzedawano na rynkach UE, a głównymi odbiorcami były Niemcy, Dania i Austria. Najwięcej miodu przywieziono do Polski z Chin i Ukrainy.

1.3 Ceny mioda w Polsce

W 2012 r. w porównaniu do roku 2009 o ok. 15,6% wzrosły ceny miodu w skapie hurtowym. Stosunkowo najwięcej zdrożały miody odmianowe. Cena miódów najpopularniejszych, wielokwiatowego i rzepakowego, wzrosła średnio o 3,3%, a cena miódów odmianowych, lipowego i gryczanego o 27,1%. Również w sprzedaży bezpośredniej ceny miódów istotnie wzrosły – średnio o 30,0%. Cena miodu wielokwiatowego i rzepakowego wzrosła średnio o 24,0%, natomiast cena miódów odmianowych lipowego i gryczanego o 25,1%. Stosunkowo najwięcej zdrożały miody spadzowe – średnio o 39,0% w zestawieniu z rokiem 2009.

1.4 Koszty produkcji i konfekcjonowania mioda

W pszczelarstwie do kosztów stałych (niezależnych od wielkości produkcji) zalicza się: amortyzację uli, sprzętu i budynków, koszty dzierżawy oraz odsetki od zaciągniętych kredytów. Do kosztów zmiennych (zależnych od wielkości produkcji) kwalifikują się: wydatki na zakup cukru, woszu, laków, energii elektrycznej, oraz wartość pracy, koszty transportu i konfekcjonowania miódów. Ogólne nakłady w pasiekach towarowych, gdzie prowadzona jest intensywna gospodarka pasieczna, są wyższe niż w przypadku pasiek niekotorwarowych. Natomiast, koszt jednostkowy uzyskania kilograma miodu jest w nich niższy. Jest to spowodowane tym, że średnia zbiórka miodu w pasiekach towarowych jest dwukrotnie wyższa w stosunku do pasiek niekotorwarowych.

W porównaniu do roku 2009, koszty produkcji wzrosły o 17,2% w przypadku prowadzenia gospodarki niekotorwarowej. Wzrost kosztów produkcji o 19,4% w stosunku do roku 2009 odnotowano w przypadku prowadzenia gospodarki towarowej. Średnie koszty produkcji w przeliczeniu na 1 rodzinę pszczelę są wysokie i zróżnicowane zależnie od typu gospodarki pasiecznej. W pasiekach towarowych koszty ogółem (stałe i zmienne) wynoszą 345 zł, a w pasiekach mniejszych są o 73,5 zł. Spośród kosztów zmiennych (w obu typach gospodarki) największe są koszty pracy i koszty związane z dokonywaniem rodzin pszczelich, w pasiekach towarowych istotną pozycję stanowią także koszty transportu.

Tabela. Kalkulacja kosztów produkcji na 1 rodzinę pszczelę w zł. (wg cen w 2012 r.)

Wyszczególnienie kosztów	Poziom gospodarki pasiecznej	
	Niekotorwarowa	Towarowa
Amortyzacja uli	34	34
Amortyzacja sprzętu	7	14
Amortyzacja pracowni	–	15
Dzierżawa pasieczysk	–	4
Suma	41	67

Koszty zmienne	Kalkulacja kosztów produkcji na 1 rodzinę pszczelę w zł. (wg cen w 2012 r.)	
	Niekotorwarowa	Towarowa
Cukier	55	55
Woszu	7,5	10
Matki pszczelarze	20	30
Leki	15	15
Transport	17	56
Energia elektryczna	10	20
Praca	100	80
Materiały	6	12
Suma	230,5	278
Koszty ogółem	271,5	345

1.5 Jakość miódów w Polsce

Kwestie rejestracji miódów wysokiej jakości, w unijnych systemach jakości żywności oraz ich ochrony reguluje w Polsce ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 68 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1368). Do rejestracji w unijnym systemie chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych kwalifikują się miody wyróżniające się, w szczególności, wysoką jakością i wyjątkowymi cechami wynikającymi z charakterystyki obszaru geograficznego, z którego pochodzą oraz specyficznych umiejętności lokalnych pszczelarzy. Ustawa o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych precyzuje warunki tymczasowej ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nazw pochodzenia oraz oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych, zadania oraz właściwość organów i jednostek organizacyjnych w zakresie kontroli i certyfikacji produktów rolnych i środków spożywczych posiadających chronioną nazwę pochodzenia, chronione oznaczenie geograficzne albo będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami; zasady oraz tryb kontroli produktów rolnych i środków spożywczych posiadających chronioną nazwę pochodzenia, chronione oznaczenie geograficzne albo będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami oraz warunki prowadzenia listy produktów tradycyjnych.

Lista Produktów Tradycyjnych jest prowadzona przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a jej celem jest identyfikacja produktów tradycyjnych. Za tradycyjne uważa się produkty, których jakość lub wyjątkowe cechy i właściwości wynikają ze stosowania tradycyjnych metod produkcji (wykorzystywanych co najmniej od 25 lat), stanowiących element dziedzictwa kulturowego regionu w którym są wytwarzane oraz będące ich elementem tożsamości społeczności lokalnej. Na Listę Produktów Tradycyjnych zostało wpisanych 45 miódów z różnych regionów Polski.

W ramach systemu chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych oraz systemu gwarantowanych tradycyjnych specjalności funkcjonujących na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. U. L 343 z 14.12.2012, str. 1), do chwili obecnej w unijnym rejestrze zostały zarejestrowane następujące polskie miody:

- ## 2. Cel programu

Celebration Program

Założony cel będzie realizowany w ramach następujących środków wsparcia:

1. pomoc techniczna skierowana do pszczelarzy i grup pszczelarzy,

III. racjonalizacja sezonowego przenoszenia uli,

V. środki mające na celu wsparcie zasiedlania uli we Wspólnocie,

Przebieg może być beneficjentem pomocy w ramach KPW wyłącznie w ramach jednej organizacji pszczańskiej.

- związki pszczelarskie,

-zrzeszenia pszczelarzy,

- spółdzielnie pszczelarskie.

5

- podmioty zajmujące się produkcją filmową**

3. Szczegółowy opis zastosowanych środków wsparcia

1. Pomoc techniczna skierowana do pszczelarzy i grup pszczelarzy

Celem tego działania jest wspieranie szkoleń przed wszystkim z zakresu prowadzenia gospodarstwi pasiecznej, chorą pszczoł, biologii rodziny pszczoł, poytk i produkt pszczoł.

Uzależnienie nie związane z utrzymywaniem pszczoł (np. ekonomia, marketing, prawo itd.) będzie ograniczany proporcjonalnie w stosunku do szkoleń z zakresu gospodarki pasiecznej.

Wzrostają one, ponieważ z czasem wyproduktowania filmu edukacyjno-instrukcyjnego (telekulturoinformatywnego) zawierającego wskazówki stosowania lektur wartościowych. W celu ugruntowania wiedzy wódt przeszczepiały nt. stosowania lektur wartościowych, projekcja filmu powinna być stałym elementem prowadzonych szkoleń - film będzie udostępniony nieodpłatnie wszystkim zainteresowanym.

Celem tego działania jest poprawa wydajności produkcji pasiecznej oraz jakości pozyskanych produktów pszczołach poprzez częściową refundację kosztów zakupu nowego sprzętu pszczelnikiego. Planowane działanie powinno przyczynić się do wzmocnienia procesów modernizacyjnych gospodarstw pasiecznych.

Z tego wsparcia może korzystać pszczelarz który jest posiadaczem co najmniej 15 rodzin pszczelich. Każdy zrealizowany sprzęt musi być wyraźnie oznakowany w sposób umożliwiający jego jednoznaczne identyfikację. Maksymalna wysokość pomocy przekazywanej jednemu pszczelarzowi w ramach tego działania, w okresie jednego sezonu, nie może przekroczyć 70 zł w przekształceniu na jedną rodzinę pszczelą i nie więcej niż 10 000 zł.

Pszczelarz, który jest samodzielnym lub zależnym posiadaczem gospodarstwa, którego wielkość ekonomiczna stanowi równowartość lub więcej niż 4 ESU (Europejska Jednostka Wielkości Ekonomicznej), nie może korzystać ze wsparcia na zakup sprzętu pszczelarskiego⁵. Przez gospodarstwo rozumie się gospodarstwo rolne w rozumieniu *Kodeksu cywilnego*, o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działań specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Ze względu na to, że koszty związane z realizacją zadań a) i b) są poważnym obciążeniem finansowym dla organizacji pszczelarskich, podmioty uprawnione mogą ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów związanych z wykonaniem zadania oraz związanej z tym robocizny (przygotowania wniosku, zebrań, zapotrzebowania od pszczelarzy, wykonania zadania, rozliczenia). Refundacji podlegają koszty w wysokości nie większej niż 5% w przypadku realizacji zadań a) oraz w wysokości nie większej niż 2% w przypadku realizacji zadań b), wartości kosztów projektu przyjętych do refundacji.

II. Zwalczanie wrotoży

Celem tego działania jest ograniczenie występowania wrotoży w Polsce. W opinii przedstawicieli branży pszczelarskiej, na terenie Polski nie ma pasiek, która nie byłaby narazona na występowanie tej groźnej choroby. Koszty leczenia pszczoł lekami wrotożycy są dużym obciążeniem dla pszczelarzy.

Przewiduje się do 80% refundacji kosztów jednostkowych zakupu leków wrotożycy.

Pszczelarze prowadzący produkcję ekologiczną, ze względu na ograniczenia dotyczące stosowania leków wrotożycy, mogą ubiegać się o refundację kosztów zakupu środków do walki z wrotożą wymianionych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. *ustanawiające szczególne zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli* (Dz. U. L 250 z 18.9.2008, str. 1-84).

Warunkiem koniecznym do wypłacenia refundacji będzie udokumentowane wystąpienie wrotoży w pasiece lub zawiadomienie powiadomienia lekarza weterynarii o podejrzeniu wystąpienia wrotoży. Refundacja kosztów zakupu leków będzie wypłacana, jeżeli zgłoszenie podejrzenia wystąpienia wrotoży oraz zakup leków wrotożycy odłądzić się zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Ze względu na to, że koszty związane z realizacją powyższego zadania są poważnym obciążeniem finansowym dla organizacji pszczelarskich, podmioty uprawnione mogą ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów związanych z wykonaniem zadania oraz związanej z tym robocizny (przygotowania wniosku, zebrań, zapotrzebowania od pszczelarzy, wykonania zadania, rozliczenia). Refundacji podlegają koszty w wysokości nie większej niż 2% wartości kosztów projektu przyjętych do refundacji.

⁵ Mając na uwadze art. 106 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r., pomoc może być dostępna dla pszczelarzy, którzy nie kwalifikują się do wsparcia finansowego na modernizację gospodarstw rolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 opracowanego, między innymi, na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (WE) Nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. *w sprawie wsparcia rozwoju wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (FERROW)*. Niniejsza wyłączenie obowiązuje do wydania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Po wydaniu PROR 2007-2013 zostanie ustalona nowa granica dostępności wsparcia na zakup sprzętu pszczelarskiego.

III. Racjonalizacja sezonowego przenoszenia uli

Celem tego działania jest zwiększenie produkcji miodu oraz zapewnienie zapylania roślin na jak największym obszarze kraju.

Przewiduje się częściową refundację kosztów zakupu nowych przyczep (lawet) samochodowych do przewożenia pni pszczelich, w wysokości nie większej niż 60% ceny jednostkowej.

Z tego wsparcia może korzystać pszczelarz, który jest posiadaczem co najmniej 30 rodzin pszczelich. Każda refundowana laweta musi być wyraźnie oznakowana w sposób umożliwiający jej jednoznaczny identyfikację. Maksymalna wysokość pomocy przekazywanej jednemu pszczelarzowi w ramach tego działania, w okresie jednego sezonu, nie może przekroczyć 70 zł w przeliczeniu na jedną rodzinę pszczelą i nie więcej niż 10 000 zł.

Pszczelarz, który jest samodzielnym lub zależnym posiadaczem gospodarstwa, którego wielkość ekonomiczna stanowi równowartość lub więcej niż 4 ESU (Europejska Jednostka Wielkości Ekonomicznej), nie może korzystać ze wsparcia na zakup sprzętu pszczelarskiego⁶. Przez gospodarstwo rozumie się gospodarstwo rolne w rozumieniu *Kodeksu cywilnego*, o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działań specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Ze względu na to, że koszty związane z realizacją powyższego zadania są poważnym obciążeniem finansowym dla organizacji pszczelarskich, podmioty uprawnione mogą ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów związanych z wykonaniem zadania oraz związanej z tym robocizny (przygotowania wniosku, zebrań, zapotrzebowania od pszczelarzy, wykonania zadania, rozliczenia). Refundacji podlegają koszty w wysokości nie większej niż 2% wartości kosztów projektu przyjętych do refundacji.

IV. Środki wspierające laboratoria przeprowadzające analizy dotyczące fizyko-chemicznych właściwości miodu

a) wspieranie laboratoriów

Celem tego działania jest wspieranie zakupu wyposażenia laboratoriów w nowoczesną aparaturę do badań jakości handlowej miodu. Działanie to przyczyni się do zwiększenia dostępu do podstawowych analiz fizyko-chemicznych miodu, spowoduje wzrost zainteresowania jego jakością oraz wzrost zaufania konsumentów do produktu.

Działanie to umożliwi:

- pełniejszą ocenę jakości handlowej miodu,
- zwiększenie dostępu do podstawowych analiz fizyko-chemicznych,

⁶ Mając na uwadze art. 106 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r., pomoc może być dostępna dla pszczelarzy, którzy nie kwalifikują się do wsparcia finansowego na modernizację gospodarstw rolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 opracowanego, między innymi, na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (WE) Nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. *w sprawie wsparcia rozwoju wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (FERROW)*. Niniejsza wyłączenie obowiązuje do wydania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Po wydaniu PROR 2007-2013 zostanie ustalona nowa granica dostępności wsparcia na zakup sprzętu pszczelarskiego.

- wzajemne identyfikowanie pojawiających się zagrożeń obniżenia jakości miodu pochodzącego z poszczególnych pasiek,
- obniżenie kosztów wykonania analiz miodu ponoszonych przez pszczelarzy,
- zwiększenie konkurencyjności na rynku analiz.

Przewiduje się częściową refundację kosztów zakupu sprzętu laboratoryjnego, w wysokości nie większej niż 60% ceny jednostkowej. Każdy zrefundowany sprzęt musi być wyraźnie oznakowany w sposób umożliwiający jego jednoznaczną identyfikację.

O wsparcie mogą się ubiegać podmioty uprawnione w których posiadaniu są istniejące i funkcjonujące laboratoria zatrudniające odpowiednio wykwalifikowany personel.

b) *wspieranie wykonywania analizy miodu*

Celem tego działania jest upowszechnianie praktyki polegającej na monitorowaniu jakości miodu.

Przewiduje się refundację do 100% ceny jednostkowej, analiz fizyko-chemicznych właściwości miodu oraz analizy pyłkowej.

Ze względu na to, że koszty związane z realizacją powyższego zadania są powyższym obciążeniem finansowym dla organizacji pszczelarskich, podmioty uprawnione mogą ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów związanych z wykonaniem zadania oraz związanej z tym robocizny (przygotowania wniosków, zabrania zapotrzebowania od pszczelarzy, wykonania zadania, rozliczenia). Refundacji podlegają koszty w wysokości nie większej niż 2% wartości kosztów projektu przyjętych do refundacji.

V. *Środki mające na celu wsparcie zasiedlania uli we Wąpłonie*

Celem tego działania jest poprawa wartości użytkowej, odbudowanie strat w rodzinach pszczelich i zwiększenie liczby rodzin pszczelich w Polsce. W konsekwencji ma to zapewnić zaplanie rolin na jak największym obszarze kraju. Takie działanie przyczyni się do zwiększenia plonowania rolin rolniczych, a także do wzrostu produkcji produktów pszczelich, a w szczególności miodu.

Działania będą polegały na refundacji:

- zakupu matek pszczelich niezmiesianionych, umieszczonych naturalnie bądź sztucznie ze sprawdzonym czestwieniem, pochodzących z linii hodowlanych pszczół, dla których prowadzone są księgi lub rejestry, z pasiek hodowlanych będących pod oceną prowadzoną przez podmiot upoważniony przez ministra właściwego ds. rolnictwa,
- zakupu odkładów lub pakietów pszczelich z pasiek hodowlanych, a także z pasiek produkcyjnych, których posiadacze uzyskali rekomendację związków lub zrzeszeń pszczelarzy, gwarantującą między innymi, że matki pszczasz w pakietach i odkładach pszczelich pochodzą z linii hodowlanych pszczół.

Pozwoli to:

- odbudować straty w ilości rodzin pszczelich w pasiekach,
- zwiększyć ogólną ilość rodzin pszczelich w kraju,
- zwiększyć produkcję produktów pszczelich, a w szczególności miodu,
- zwiększyć plonowanie rolin rolniczych, a zaplanianych przez pszczasz,

- poprawić wielkość i skład flory na obszarze kraju w wyniku lepszego owocowania roślin dziko rosnących i przyczynić się do zwiększenia populacji zwierząt dzikich,
- poprawić jakość produktów pszczelich, poprzez zmniejszenie stosowania środków chemicznych i farmakologicznych.

Przewiduje się refundację do 70% kosztów zakupu matek pszczelich o znanej wartości użytkowej, pakietów oraz odkładów pszczelich z takimi matkami.

Pszczelarz (końcowy odbiorca pomocy) w danym sezonie nie może otrzymać więcej matek, pakietów i odkładów pszczelich łącznie, niż 50% liczby posiadanych przez niego rodzin pszczelich. Pszczelarz ubiegający się o refundację pakietów i odkładów, w danym sezonie nie może łącznie otrzymać ich więcej, niż 20% liczby posiadanych przez niego rodzin pszczelich.

Pszczelarz może otrzymać wsparcie na odbudowę rodzin w formie refundacji zakupu pakietów i odkładów pszczelich ponad 20% limit, w przypadku gdy w pasiece wystąpiła śmiertelność powyżej 50% posiadanych rodzin pszczelich, potwierdzona przez lekarza weterynarii.

Pasieka produkująca matki, odkłady i pakiety w każdym sezonie przedstawia aktualne zaświadczenie weterynaryjne o zdrowotności rodzin pszczelich, potwierdzone wynikami badań laboratoryjnych co najmniej 5% posiadanych rodzin pszczelich – badania w kierunku wirusów, nosowców, zgnila amerykańskiego i europejskiego, wirusów ostrego i chronicznego paraliżu pszczół. Producent odkładów i pakietów, na potrzeby związane z KRWP, nie może wyprodukować ich więcej niż 100% liczby posiadanych rodzin pszczelich.

Ze względu na to, że koszty związane z realizacją powyższego zadania są powyższym obciążeniem finansowym dla organizacji pszczelarskich, podmioty uprawnione mogą ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów związanych z wykonaniem zadania oraz związanej z tym robocizny (przygotowania wniosków, zabrania zapotrzebowania od pszczelarzy, wykonania zadania, rozliczenia). Refundacji podlegają koszty w wysokości nie większej niż 2% wartości kosztów projektu przyjętych do refundacji.

VI. *Współpraca z wyspecjalizowanymi organami w zakresie wdrażania stosowanych programów naukowo-badawczych w dziedzinie pszczelarstwa i produktów pszczelich*

Celem tego działania jest wspieranie wdrożeń rozwiązań technicznych, technologicznych lub innych, mających uzasadnienie w wyniku prowadzonych badań, dotyczących podnoszenia efektywności utrzymywanych rodzin pszczelich lub jakości pozyskiwanych produktów pszczelich.

Przewiduje się refundację do 100% kosztów wdrożeń.

W związku z bardzo szerokim wachlarzem możliwych wdrożeń, wnioski powinny zawierać szczegółowy ich opis, a w szczególności:

- cel i możliwość jego osiągnięcia,
- przewidywane korzyści wynikające z jego wdrożenia,
- analizę szacunkowych kosztów, w tym zestawienie poniesianych wydatków w stosunku do planowanych korzyści,
- prawdopodobny czas trwania wdrożenia do chwili osiągnięcia zakładanego celu,
- określenie obszaru (merytorycznego i terytorialnego), którego będzie dotyczyło wdrożenie.

4. Szczegółowe koszty i plan finansowania

Program będzie finansowany z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej i budżetu krajowego (po 50%) w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Środki z budżetu unijnego będą refundowane ze środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarantacji, a zatem wydatki te będą prefinansowane ze środków krajowych w ramach wydatków budżetu środków europejskich. Powyższe środki będą uruchamiane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1065, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Struktura środków finansowych niezbędnych do realizacji Programu została przedstawiona w załączniku I.

5. Zastosowanie krajowych ustaleń prawnych i administracyjnych

Program przygotowano w oparciu o obowiązujące przepisy prawa krajowego:

- 1) Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 633 oraz poz. 1512);
- 2) Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (t.j. Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921, z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm.);
- 6) Ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.);
- 7) Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (t.j. Dz. U. z 2008 Nr 45, poz. 271, z późn. zm.);
- 8) Ustawa z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1065 z późn. zm.);
- 9) oraz rozporządzenia wydane na ich podstawie.

6. Organizacje pszczelarstwo biorące udział w przygotowaniu Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2013/14; 2014/15; 2015/16

- Polski Związek Pszczelarzy,
- Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych,
- Stowarzyszenie Pszczelarzy Polskich „Polanka”,
- Śląski Związek Pszczelarzy w Katowicach.

7. Działania kontroli i oceny programu

Realizacji Programu w zakresie zawierania umów i dokonania końcowych rozliczeń dokonuje Agencja Rynku Rolnego (Agencja płatnicza) na podstawie przedstawionych wniosków o płatność oraz dowodów księgowych. Służby Kontroli Technicznej działające w strukturach terenowych Agencji Rynku Rolnego przeprowadzą kontrole dotyczące działalności beneficjentów biorących udział w programie oraz prowadzonej przez nich księgowości. W celu potwierdzenia prawidłowej realizacji działań określonych w Programie przez poszczególne podmioty uprawnione, przed dokonaniem płatności Sekcje Kontroli Technicznych Oddziałów Terenowych Agencji Rynku Rolnego będą przeprowadzać wyrywkowe kontrole, potwierdzone raportem kontrolnym.

Ocena Programu w poszczególnych latach jego realizacji nastąpi w oparciu o następujące wskaźniki monitorowania:

Wskaźniki produktów:

- liczba wykonanych analiz produktów pszczelich,
- liczba osób przeszkolonych,
- liczba rodzin pszczelich, w których stosowano farmakologiczne metody zwalczania wroży,
- liczba pszczelarzy, którzy otrzymali wsparcie na zakup nowego sprzętu pszczelarskiego.

Wskaźniki rezultatów:

- liczba pszczelarzy posiadających powyżej 80 rodzin pszczelich (działy specjalne produkcji rolnej),

Wskaźniki oddziaływania:

- liczba pszczelarzy zawodowych,
- poprawa jakości miodu,
- wzrost spozycia miodu,
- wzrost eksportu/wywozu miodu.

Struktura środków nabytych na realizację KPPW

Przeznaczenie	31.12.14		31.12.15		31.12.16	
	Opis w ERM	Wyliczenia UE w ERM	Opis w ERM	Wyliczenia UE w ERM	Opis w ERM	Wyliczenia UE w ERM
1. Koszt nabycia aktywów do przetworzenia i rozprzedaży	3 007 000	1 343 500	3 007 000	1 343 500	3 007 000	1 343 500
2. Zainwestowane przeznaczone	2 698 100	1 343 050	2 698 100	1 343 050	2 698 100	1 343 050
3. Aktywa trwałe przeznaczone	793 000	396 500	793 000	396 500	793 000	396 500
4. Środki trwałe nabyte przez przekształcenie aktywów obrotowych (np. dyktando, aktywa trwałe)	123 300	66 150	123 300	66 150	123 300	66 150
5. Środki trwałe na cele współpracy z Współpraca z	2 018 900	1 009 450	2 018 900	1 009 450	2 018 900	1 009 450
6. Wypłaty z współpracy z organizacji w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa badawczych w dziedzinie technologii i produktów pochodzących	105 048	52 520	105 048	52 520	105 048	52 520
GRAMA	8 620 000	4 410 000	8 620 000	4 410 000	8 620 000	4 410 000